

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

אוקטובר 2010 – מהר 1389
לשבוע שבין 7/10/10 – 14/10/10
עורך: רו צימט

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ ביקורו ההיסטורי של הנשיא אחמדינז'אד בלבנון.
- ✓ על רקע דיווחים בנוגע לחילוקי דעות בין המשטר לבין הממסד הדתי: המנהיג העליון יקיים בראשית השבוע ביקור בעיר קם.
- ✓ המנהיג הכריע בעימות בין אחמדינז'אד לבין רפסנג'אני סביב אוניברסיטת אזאד: שני הצדדים טוענים לניצחון.
- ✓ החלה הספירה לאחור לקראת מימוש הרפורמה במדיניות הסובסידיות.
- ✓ מעורבות משמרות המהפכה בכלכלה: החלה הקמת הכביש המהיר הגדול באיראן במעורבות תאגיד ח'אתם אלאנביא'א.
- ✓ תמונות השבוע: הנשיא אחמדינז'אד בביקור היסטורי בלבנון.

על רקע דיווחים בנוגע לחילוקי דעות בין המשטר לבין הממסד הדתי: המנהיג העליון יקיים בראשית השבוע ביקור בעיר קם

בצל קריאות תיגר גוברות מצד אנשי דת בכירים המזוהים עם הזרם הרפורמיסטי על מנהיגותו ועל סמכותו הדתית צפוי המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, לקיים בראשית השבוע הבא (19 אוקטובר) ביקור בן מספר ימים במרכז הממסד הדתי השיעי בעיר קם. זהו ביקורו הרשמי השלישי של ח'אמנהאי בקם מאז מונה לתפקיד המנהיג העליון בשנת 1989 והראשון מאז שנת 1995.

ערב ביקורו עשו תומכי המשטר מאמצים ניכרים על מנת להציג תמיכה נרחבת מצד הממסד הדתי בקם בח'אמנהאי ובמנהיגותו. סוכנות הידיעות הרשמית אירנא דיווחה בשבוע שעבר על ביטויי התלהבות ושמחה בקרב אזרחי קם ותלמידי הדת בעיר לקראת ביקורו הצפוי של המנהיג. הסוכנות דיווחה, כי בכירי הממסד הדתי ותלמידי הדת במכללות הדתיות בעיר נערכים לקדם בברכה את ח'אמנהאי, שאמור להיפגש במהלך ביקורו עם אנשי דת בכירים, תלמידים במכללות הדתיות, משפחות חללים ופקידים בכירים. סוכנות הידיעות העריכה, כי מאות אלפי אזרחים מקם וממחוזות סמוכים יקדמו את פניו של המנהיג (אירנ"א, 6 אוקטובר). סוכנות הידיעות רסא המקורבת לממסד הדתי בקם דיווחה השבוע, כי לקראת ביקורו של המנהיג הוקם במחוז מטה עממי מיוחד מטעם הגופים הדתיים, שיהיה אחראי על ארגון קבלת הפנים למנהיג (רסא, 10 אוקטובר).

אנשי דת בכירים המזוהים עם המשטר הצהירו בימים האחרונים על תמיכתם בח'אמנהאי ובמנהיגותו. דרשן תפילות יום השישי בטהראן, איתאללה אחמד ח'אתמי (Ayatollah Ahmad Khatami), הביע בדרשת יום השישי באוניברסיטת טהראן את תמיכתו במנהיג והזהיר מפני ניסיונות מצד אויביה של איראן להחליש את שלטון חכם-ההלכה ולעורר מחלוקות בין הממסד הדתי לבין המשטר האסלאמי. הוא ציין, כי המכללה הדתית בקם ואנשי הדת בעיר תומכים תמיכה מלאה במשטר וכי ח'אמנהאי הוא בעל סמכות דתית של מקור חיקוי (מרג'ע-י תקליד, Marja'-e Taqlid). (פארס, 8 אוקטובר).

גם איש הדת השמרני הבכיר, איתאללה חסין נורי-המדאני (Hossein Nouri Hamadani), הצהיר על תמיכתו המלאה בח'אמנהאי. בפגישה עם סטודנטים בקם אמר נורי-המדאני, כי בתקופת ההיעלמות של האמאם השיעי נתון גורלו של העם בידי איש-דת בעל כישורים כדוגמת אלה של ח'אמנהאי (פארס, 7 אוקטובר). מזכיר מועצת שומרי החוקה, איתאללה אחמד ג'נתי (Ayatollah Ahmad Jannati), שיבח אף הוא את מנהיגותו של ח'אמנהאי. בנאום, שנשא השבוע בעיר אצפהאן, טען ג'נתי, כי בזכות מנהיגותו צלחו המאמצים לכבות את "אש ההסתה", שניסו אויבי איראן להצית בשנה האחרונה [בעקבות הבחירות לנשיאות] (פארס, 10 אוקטובר).

בתוך כך דיווח השבוע האתר ג'רס, המזוהה עם מנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית, מיר-חסין מוסוי, כי ביקורו של ח'אמנהאי בקם צפוי להיערך בצל מחלוקת קשה בין אנשי דת בכירים לבין

השלטונות סביב ניסיונות מצד המשטר להגביר את אחיזתם במכללות הדתיות בעיר קם באמצעות הכפפתן למועצה בראשות מנהל המכללות הדתיות של קם, איתאללה מרתזא מקתדאאי (Ayatollah Morteza Moqteda'i), שמונה לתפקידו על-ידי ח'אמנהאי. במועצה זו מעורבים לטענת "גרס" גם גורמים בכוחות הביטחון ובמשמרות המהפכה. האתר דיווח, כי כמה אנשי דת בכירים, ובהם: איתאללה לטפאללה צאפי-גלפ'איגאני (Ayatollah Lotfollah Safi-Golpayegani), איתאללה חסין-וחיד ח'ראסאני (Ayatollah Hossein Vahid Khorasani) ואיתאללה עבד אל-כרים מוסוי-ארדבילי (Ayatollah Abdolkarim Mousavi Ardebili) הביעו לאחרונה את התנגדותם הנחרצת להכפפת המכללות הדתיות למועצה הקשורה לשלטונות וקראו לשמר את עצמאותן. עוד דיווח האתר, כי ביקורו של המנהיג בקם נועד, בין היתר, להשיג הכרה מצד אנשי הדת הבכירים בח'אמנהאי כמקור חיקוי (גרס, 7 אוקטובר).

יזכר, כי בראשית השבוע שעבר דיווחו כמה אתרי חדשות הקשורים לאופוזיציה הרפורמיסטית, כי ביקורו של ח'אמנהאי בקם נדחה, לאחר שכמה מבכירי אנשי הדת סירבו לקבל את פניו וליטול חלק בדרשה, שבכוונתו לשאת במהלך הביקור.

המנהיג הכריע בעימות בין אחמדינז'אד לבין רפסנג'אני סביב אוניברסיטת אזאד: שני הצדדים טוענים לניצחון

במכתב, שפרסם השבוע המנהיג העליון, קבע איתאללה עלי ח'אמנהאי, כי החלטת חבר הנאמנים של אוניברסיטת אזאד להכריז על אדמות האוניברסיטה כעל אדמות הקדש מוסלמי (וקף) אינה חוקית ולפיכך יש לבטלה. בכך אימץ, למעשה, ח'אמנהאי את עמדתו של הנשיא אחמדינז'אד בעימות החריף בינו לבין עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני העומד בראש מועצת המומחים והמועצה לקביעת האינטרס של המשטר. במכתבו פסק ח'אמנהאי, כי בדיקה, שנעשתה על-ידי צוותים משפטיים, שבחנו את ההיבטים ההלכתיים והמשפטיים של החלטת חבר הנאמנים, העלתה, כי היא בעייתית מבחינה משפטית וכי חבר הנאמנים לא היה מוסמך לקבלה.

מאידך גיסא, הנחה המנהיג גם לבחון מחדש תיקונים, שהוכנסו לאחרונה לתקנון אוניברסיטת אזאד על-ידי המועצה העליונה של המהפכה התרבותית, שבראשה עומד הנשיא אחמדינז'אד, ואשר נועדו להגביר את מעורבות הממשלה בניהול ענייני האוניברסיטה (מהר, 11 אוקטובר).

המחלוקת סביב אוניברסיטת אזאד בין אחמדינוז'אד לבין רפסנג'אני, המשמש גם כיו"ר חבר הנאמנים של האוניברסיטה, נמשכת מאז בחירתו של אחמדינוז'אד כנשיא בשנת 2005. אחמדינוז'אד טען, כי רפסנג'אני ומקורביו השולטים בחבר הנאמנים מנצלים את מעמדם לקידום אינטרסים פוליטיים, ואף האשימו בשחיתות. לאחר הבחירות האחרונות לנשיאות האשים הנשיא את רפסנג'אני ואת נשיא האוניברסיטה, עבדאללה ג'אסבי (Abdollah Jasbi), הנחשב לבעל-בריתו הפוליטי של רפסנג'אני, כי גייסו את משאבי האוניברסיטה לטובת מנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית, מיר-חסין מוסוי. לטענת מקורבי הנשיא, תמכו מנהלי האוניברסיטה באופן פעיל ופומבי במועמדותו של מוסוי ואף גייסו סטודנטים לפעילות פוליטית לטובתו.

על מנת להגביל את יכולתה של הממשלה להתערב בענייני האוניברסיטה הודיע חבר הנאמנים של האוניברסיטה לפני כשנה על החלטתו להכריז על נכסי האוניברסיטה כעל הקדש מוסלמי. הכרזה כזו נועדה למנוע אפשרות להשתלטות ממשלתית על האוניברסיטה ועל נכסיה. בעקבות החלטה זו העביר הנשיא בתוקף תפקידו כראש המועצה העליונה של המהפכה התרבותית שני תיקונים לתקנון האוניברסיטה. תיקונים אלה נועדו להגביר משמעותית את כוחם של נציגי הממשלה והמועצה שבראשותו בניהול ענייני האוניברסיטה על חשבון חבר הנאמנים שלה. במסגרת השינוי בתקנון גם הוגבל משך כהונתו של נשיא המכהן של האוניברסיטה, עבדאללה ג'אסבי.

בהחלטתו של המנהיג לבטל את החלטת חבר הנאמנים של האוניברסיטה להפוך את נכסי האוניברסיטה לוקף התייצב ח'אמנהאי לצד הנשיא במאבקו בעניין זה נגד רפסנג'אני. דרישתו לביטול השינוי, שהוכנס לתקנון האוניברסיטה על-ידי "המועצה העליונה של המהפכה התרבותית", לעומת זאת, צפויה לצמצם באופן משמעותי את יכולתה של הממשלה להתערב בענייני האוניברסיטה בעתיד ונחשבת, לפיכך, כהישג של רפסנג'אני. נראה, אפוא, כי גם בעימות הפוליטי הנוכחי העדיף המנהיג העליון להימנע מלהתייצב באופן חד-משמעי לצידו של אחד משני היריבים הפוליטיים.

בעקבות פסיקתו של ח'אמנהאי פרסם האתר הרשמי של רפסנג'אני קטע מראיון עיתונאי, שהעניק רפסנג'אני לפני מספר חודשים, בו טען, כי מכונן המהפכה האסלאמית, איתאללה ח'מיני, תמך ביוזמתו להקים אוניברסיטה עצמאית שאינה מנוהלת על-ידי הממשלה (אפתאב, 12 אוקטובר).

החלה הספירה לאחור לקראת מימוש הרפורמה במדיניות הסובסידיות

יו"ר ארגון הרפורמה במדיניות הסובסידיות הודיע השבוע, כי בימים הקרובים תחל הממשלה להפקיד קצבאות בחשבונות הבנקים של האזרחים במסגרת תוכנית הרפורמה. בראיון לסוכנות הידיעות פארס אמר בהרוז מראדי (Behrouz Moradi), כי הפקדת הכספים תעשה בחמישה שלבים ובהתאם לחלוקה אזורית במסגרתה חולקו 31 המחוזות באיראן לחמישה אזורים שונים. בשלב ראשון יופקדו כספים עבור האזרחים המתגוררים בתשעה מחוזות: גילאן (Gilan), אילאם (Elam), ח'ראסאן הצפונית (Khorasan), ארדביל (Ardabil), סמנאן (Semnan), סיסטאן-

בלוצ'יסטאן (Sistan-Balouchistan), כהגילוייה ובויר-אחמד (Kohgiluyeh va Buyer Ahmad), מאזנדראן (Mazandaran) והרמזגאן (Hormozgan). אזרחי מחוז טהראן נכללים במסגרת השלב החמישי והאחרון בתוכנית (פארס, 11 אוקטובר).

שר הרווחה והשירותים החברתיים, צאדק מחצולי (Sadeq Mahsouli), התייחס אף הוא למימושה הקרוב של תוכנית הרפורמה ואמר, כי הפקדת הכספים בחשבונות הבנקים של האזרחים צפויה לפני העלאת מחירי מוצרי האנרגיה, שצפויים להתייקר בעקבות ביטול הסובסידיות. בראיון לסוכנות הידיעות מהר אמר מחצולי, כי הפקדת הכספים צפויה כבר במהלך החודש הקרוב. הוא לא נקב, עם זאת, במועד המדויק בו יוכלו האזרחים למשוך את הכספים מחשבונותיהם (מהר, 11 אוקטובר).

דובר המטה הממשלתי לשינוי כלכלי, מחמד-רא פרזין (Mohammad Reza Farzin), מסר, כי החל מהשבוע הבא תמסור הממשלה עדכון יומי לציבור באמצעות כלי התקשורת בנוגע לאופן יישום תוכנית הרפורמה. הוא העריך, כי הודעה בנוגע למחירי החשמל והגז החדשים צפויה כבר בשבוע הבא. לדבריו, נמנעה הממשלה עד כה ממסירת מידע לציבור בנוגע למחירים החדשים מתוך רצון לשמור על היציבות במשק (מהר, 11 אוקטובר).

בתוך כך שבו והעלו בימים האחרונים גורמים שונים במערכת הפוליטית הסתייגויות בנוגע לרפורמה הצפויה במדיניות הסובסידיות. מזכיר "המועצה לקביעת האינטרס של המשטר", מחסן רזא'י (Mohsen Reza'i), הציע להכניס תיקונים בתוכנית הרפורמה על מנת להתאימה לסנקציות הכלכליות, שהוטלו לאחרונה על איראן. לדבריו, יש לעדכן את התוכנית באופן שיאפשר להעביר את עיקר ההכנסות הצפויות כתוצאה מביטול הסובסידיות לטובת עידוד היצור והתעסוקה ולא לצריכה שוטפת (מהר, 11 אוקטובר).

כמה חברי מג'לס אף קראו השבוע לממשלה לעכב את מימוש התוכנית. חבר ועדת האנרגיה של המג'לס, עמאד חסיני (Emad Hosseini), אמר, כי יש לעכב את מימוש התוכנית עד ליישומה של התוכנית לשיפור הרגלי הצריכה הנבחנת בימים אלה במג'לס. במקביל שלחו כמה חברים בוועדת המג'לס למדיניות חוץ ולביטחון לאומי מכתב לנשיא אחמדינז'אד בו קראו לו ליידע את הציבור בנוגע לפרטי התוכנית על מנת לעודד את האזרחים לתמוך במימושה. סגן יו"ר הוועדה, חסין אבראהימי (Hossein Ebrahimi), אמר, כי על-פי מידע שהגיע לוועדה, מנסים גורמים עוינים מחוץ לאיראן ובתוכה לפגוע במימוש התוכנית ולפיכך נדרשת הממשלה לנהוג בשקיפות מלאה בנוגע לאופן יישומה (מהר, 10 אוקטובר). יצוין, כי לאחרונה התריע מפקד כוחות ביטחון הפנים, אסמאעיל אחמדי-מקדם (Esma'il Ahmadi-Moqaddam), מפני כוונת גורמי אופוזיציה לעורר תסיסה ולארגן שביתות והפגנות עם תחילת יישום התוכנית. הוא הזהיר, כי בכוונת כוחות ביטחון הפנים לדכא כל ניסיון לנצל את מימוש הרפורמה על מנת לעורר הפרות סדר.

היומון הרפורמיסטי מרדם סאלארי (Mardom Salari) מתח השבוע ביקורת על הצהרותיהם של בכירים איראנים בשבועות האחרונים בנוגע לכוונה לכאורה מצד גורמים עוינים לנסות ולטרפד

את מימוש תוכנית הרפורמה. במאמר מערכת, שפרסם היומון, נטען, כי הציבור האיראני מוטרד ממילא מהשלכותיה האפשריות של התוכנית ולפיכך אין זה ראוי שהממשלה תגביר עוד יותר את דאגות האזרחים באמצעות הצהרות שונות, שלא ברור מה עומד מאחוריהן. על הממשלה להימנע מהצהרות בנוגע לכוונות גורמים שונים לטרפד את מימוש התוכנית או לכל הפחות למסור מידע ברור בנוגע לכוונות אלה ולהעבירו לידי הרשות השופטת כדי שלא לפגוע בהצלחת התוכנית (מרדם סאלארי, 10 אוקטובר).

מעורבות משמרות המהפכה בכלכלה: החלה הקמת הכביש המהיר הגדול באיראן במעורבות תאגיד ח'אתם אל-אנביאא'

בטקס בהשתתפות הנשיא אחמדינז'אד נחנך בראשית השבוע פרויקט מחרם עד חרם (מהמסגד עד המסגד) במסגרתו ייסלל כביש מהיר בן שישה מסלולים באורך כולל של למעלה מ-1,000 ק"מ, שיחבר בין העיר קם דרך טהראן לעיר משהד. בטקס השתתפו גם נציגי משרד התחבורה, בנק מלי (Melli) ומפקדת ח'אתם אל-אנביאא' (Khatam-ol-Anbiya), תאגיד הבינוי של משמרות המהפכה. על-פי דיווחי התקשורת האיראנית, יהיה משרד התחבורה אחראי על ביצוע כמחצית מהפרויקט ואילו מחציתו השנייה תהיה באחריות בנק "מלי" ומפקדת ח'אתם אל-אנביאא'. עלותו המשוערת של הפרויקט – כ-13 עד 15 מיליארד דולרים.

בדבריו במהלך הטקס שיבח אחמדינז'אד את המעורבים בפרויקט, ובמיוחד את תאגיד ח'אתם אל-אנביאא'. הנשיא אמר, כי פיתוח המדינה הוא שליחותו הגדולה ביותר של העם האיראני ויכול לשמש מודל עבור העולם כולו. בהתייחסו לתאגיד הבינוי של משמרות המהפכה המעורב בפרויקט אמר הנשיא, כי "הכוחות המהפכניים של ח'אתם אל-אנביאא'" ממלאים תפקיד ראוי להערכה בפיתוח המדינה תוך הקפדה על ביצוע פרויקטי הפיתוח באופן מהיר, באיכות גבוהה ובעלות נמוכה (אתר הנשיא, www.president.ir, 9 אוקטובר).

מפקד תאגיד ח'אתם אל-אנביאא', רסתם קאסמי (Rostam Qasemi), אמר בטקס, כי הכביש המהיר בין קם למשהד יהיה הגדול ביותר במדינה ובעולם כולו. הוא שיבח את הנשיא ואת ממשלתו על התנעת הפרויקט ואמר, כי תאגיד הבינוי של משמרות המהפכה ימשיך להיות מעורב בפרויקטים לפיתוח המדינה. לדבריו, אחראי כיום התאגיד שבראשותו על סלילת 5,500 ק"מ של כבישים מהירים ועל סלילת כ-2,000 ק"מ של מסילות רכבת ברחבי המדינה (פארס, 9 אוקטובר).

תאגיד ח'אתם אל-אנביאא' הוקם בשנת 1989 בתום מלחמת איראן-עיראק על מנת לסייע בשיקום המדינה. לאחר המלחמה התרחב התאגיד ופעילותו הורחבה לתחומי הבינוי, התחבורה, התעשייה, החקלאות, הגז והנפט. בשנים האחרונות זכה התאגיד במאות מכרזים בשווי כולל של מיליארדי דולרים בתחומים שונים, ובהם: הקמת סכרים, מערכות לאספקת מים, כבישים מהירים, מנהרות, צינורות נפט וגז ופיתוח שדות נפט וגז. במסגרת התאגיד פועלות כיום למעלה מ-800 חברות. בחודש נובמבר שעבר זכה התאגיד במכרז בשווי 2.5 מיליארד דולר לסלילת רשת מסילות ברזל באזור הסחר החופשי בש'אבהאר (Chabahar) שבדרום-מזרח איראן. לפני מספר חודשים דווח, כי גם מספר שלבים בפיתוח שדה-הגז "דרום פארס" יימסרו לידי התאגיד בעקבות פרישת תורכיה וחברות Shell ההולנדית ו-Repsol הספרדית מכוונתן להשקיע בפרויקט ההרחבה של השדה. העמקת חדירת התאגיד לכלכלה האיראנית גררה בשנה האחרונה ביקורת נרחבת מצד גורמים שונים במערכת הפוליטית, שיצאו כנגד מעורבותם הגוברת של משמרות המהפכה בכלכלה.

תמונות השבוע: הנשיא אחמדינ'אד בביקור היסטורי בלבנון

